

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ (ПІБ)
« 11 » _____ 09 _____ 20 19 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Експертна аналітика суспільних процесів

для студентів

спеціальності 032 «Історія та археологія»
освітнього рівня другий (магістерський)
освітньої програми 032 «Історія та археологія»

Київ 2019

Розробники: доктор історичних наук, професор Надтока Геннадій Михайлович.

Викладачі: доктор історичних наук, професор Надтока Геннадій Михайлович.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії)

Протокол від 30 серпня 2019 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (І.В. Срібняк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми _____

_____. 2019 р.

Гарант освітньої програми _____ (В.М. Михайловський)

Робочу програму перевірено

_____. 2019 р.

Заступник директора/декана _____ (В.М. Завадський)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №

(підпис) (ПБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №

(підпис) (ПБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	5	
Семестр	9	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	80	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Практикум експерта-аналітика є спеціальним курсом, що пропонується студентам магістратури за спеціалізацією «історія» в межах програми всесвітньої історії.

Мета: сформувати у студентів інструментальні, міжособистісні та системні компетентності за фахом «експерт-аналітик».

Реалізації зазначеної мети сприятимуть такі *завдання*:

- з'ясування сутності та суспільної значущості експертно-аналітичної роботи, її специфіки у сфері суспільних/ міжнародних відносин;
- осмислення експертної аналітики як різновиду професійної діяльності;
- ознайомлення з різновидами експертно-аналітичної продукції, її структурою та функціональним призначенням;
- засвоєння теоретико-методологічних засад експертно-аналітичної роботи у галузі суспільних/міжнародних відносин;
- формування у студентів практичних навичок підготовки експертно-аналітичних матеріалів з відповідної тематики.
- поглиблення базових знань студентів у галузі суспільних/міжнародних відносин.

3. Результати навчання за дисципліною

- володіння й оперування понятійно-категоріальним апаратом у галузі експертизи суспільних/міжнародних відносин;
- знання політичних теорій, які застосовуються в процесі формування внутрішньої/ зовнішньої політики держав та аналізу суспільних/міжнародних відносин;
- розуміння сутності, різновидів та знання основних вимог до експертно-аналітичних матеріалів;
- володіння методологією підготовки різного типу експертно-аналітичних матеріалів у царині суспільних/міжнародних відносин (моніторингів, аналітичних записок, експертних оцінок міжнародних документів та ін.);
- вміння вибудовувати й аналізувати основні сценарії розвитку суспільних, а також двосторонніх та багатосторонніх міжнародних відносин;
- здатність обґрунтовувати й формулювати практичні рекомендації для владних структур, задіяних в системі суспільних/міжнародних відносин;
- знання системи експертно-аналітичних інституцій в Україні та характеру їх діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна робота
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Експертна аналітика в міжнародних відносинах як професія. Суб'єкти експертно-аналітичної діяльності.							
Тема 1. Вступ. Експертна аналітика в міжнародних відносинах як різновид професійної діяльності.	20	2		2			16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Теорії й концептуальні засади міжнародних відносин у контексті експертно-аналітичної роботи.							
Тема 2. Сучасні теорії міжнародних відносин.	22	4		2			16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Стратегії держав у міжнародних відносинах.							
Тема 3. Національний інтерес у міжнародних відносинах. Державні концепції зовнішньої політики та безпеки.	22	4		2			16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Методи, структура та зміст експертно-аналітичної роботи.							
Тема 4. Методи експертних оцінок у міжнародних відносинах.	24	2		6			16
Тема 5. Методологічні вимоги до структури та змісту експертно-аналітичних матеріалів.	24	4		4			16
Модульний контроль	8						
Разом	120	16		16			80
Усього годин	120	16		16			80

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I **Експертна аналітика в міжнародних відносинах як професія.** **Суб'єкти експертно-аналітичної діяльності**

Лекція:

Вступ. Експертна аналітика в міжнародних відносинах як різновид професійної діяльності
(2 год.)

Тематичний план:

1. Предмет, об'єкт та завдання курсу « Практикум експерта-міжнародника»
2. Аналіз наукової літератури та джерельної бази
3. Принципи та специфіка експертно-аналітичної роботи
4. Різновиди експертно-аналітичних матеріалів
5. Термінологічний апарат експерта-аналітика
6. Професійні вимоги до експерта-аналітика у галузі міжнародних

відносин

Основні поняття теми:

1. Експертиза
2. Аналітична робота
3. Джерела та історіографія
4. Моніторинг
5. Аналітична записка
6. Науковий супровід

Семінарське заняття:
Суб'єкти експертно-аналітичної діяльності у галузі міжнародних
відносин
(2 год.)

Тематичний план:

1. Інституціалізація експертно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин
2. Типологізація суб'єктів експертної аналітики
3. Вітчизняні та зарубіжні експертно-аналітичні центри
4. Мультидисциплінарний підхід до аналізу міжнародних відносин

Рекомендована література:

1. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. Курс лекцій / А.Камінський. – Львів, 2005
2. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М.Мацяк. – Львів, 2014
3. Косолапов Н.А. Теоретические исследования международных отношений (Этапы становления науки) // МЭ и МО. – 1998. - № 1. – С. 82 – 93
4. Петренко І.І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності / І. І. Петренко. – К., 2012
5. Десять порад для успішного аналізу політики // www.akademia.org.ua?p964
6. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. Історія Інституту. Офіційний сайт : www.niss.gov.ua
7. Центр Разумкова. Історія Центру. Офіційний сайт : www.uceps.org

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Теорії й концептуальні засади міжнародних відносин у контексті експертно-аналітичної роботи

Лекція:

Сучасні теорії міжнародних відносин

(4 год.)

Тематичний план:

1. Класифікація сучасних теорій міжнародних відносин
2. Ліберальний ідеалізм та політичний реалізм як течії в теорії міжнародних відносин
3. Традиціоналізм та модернізм
4. Школа неореалізму
5. Неомарксистська школа інтерпретації міжнародних відносин
6. Французька соціологічна школа як напрям суспільно-політичної думки з міжнародних відносин

Основні поняття теми:

1. Ліберальний ідеалізм
2. Політичний реалізм
3. Традиціоналізм
4. Модернізм
5. Неомарксизм
6. Соціологічна школа

Семінарське заняття:
Дискусія. Експертний аналіз міжнародних документів
(індивідуальні студентські дослідження)
(2 год)

Тематичний план:

1. Концепція зовнішньої політики держави (документ)
2. Концепція національної безпеки (документ)
3. Міжнародний двосторонній договір (документ)
4. Заява зовнішньополітичного відомства (документ)

Рекомендована література:

1. Гондюл В.П. Вступ до спеціальності міжнародна інформація / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва. - К., 2009
2. Гондюл В.П. Основи інформаційної безпеки держави /В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва, Н.Б. Белоусова, Н.О. Піпченко. - К., 2008
3. Десять порад для успішного аналізу політики // www.akademia.org.ua?p=964
4. Добржанська О.Л. Системні методи дослідження в міжнародних відносинах /О.Л. Добржанська. - К., 2009
5. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М.Мацях. – Львів, 2014
6. Матвєєв В.В. Прикладна інформатика / В.В. Матвєєв, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К., 2008
7. Петренко І.І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності / І. І. Петренко. – К., 2012
8. Рижков М.М. Інформаційне забезпечення прогнозно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах / М.М. Рижков, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К., 2008
9. Запорожець О.Ю. Кризові комунікації в міжнародних відносинах / О.Ю. Запорожець. - К., 2009
10. Макаренко Є.А. Інформаційна безпека держави в сучасних міжнародних відносинах / Є.А. Макаренко М.М. Рижков, М.А. Ожеван та ін. - К., 2008.
11. Макаренко Є.А. Інформаційна безпека: контрманіпулятивні стратегії/ Є.А.Макаренко, М.М. Рижков, М.А. Ожеван.- К., 2009

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.
Стратегії держав у міжнародних відносинах

Лекція:

**Національний інтерес у міжнародних відносинах. Державні концепції
зовнішньої політики та безпеки
(4 год.)**

Тематичний план:

1. Національний інтерес у міжнародних відносинах
2. Зовнішньополітичні стратегії провідних держав світу
3. Концепції національної безпеки провідних акторів міжнародних відносин
4. Концепції зовнішньої політики та національної безпеки України
5. Проблема сумісності права націй на самовизначення та державного суверенітету й недоторканості існуючих кордонів

Основні поняття теми:

1. Зовнішньополітична стратегія
2. Концепція
3. Національна, регіональна, глобальна безпека
4. Національне самовизначення
5. Державний суверенітет

Семінарське заняття:

Еволюція зовнішньополітичної та безпекової стратегії України

(2 год.)

Тематичний план:

1. Стратегія утвердження України як демократичної й миролюбної держави у світовому співтоваристві (1991 – 1994). Концепція балансу інтересів
2. Започаткування євроінтеграційного курсу України (1994 – 1997). Концепція «сполучної ланки між Заходом і Сходом»
3. Реалізація Концепції всебічної інтеграції України в європейські та євроатлантичні структури (1997 – 2002)
4. Протидія європейського та євразійського векторів зовнішньої політики України (2002 – 2014)

Рекомендована література:

1. Зовнішня політика України: стратегічні оцінки, прогнози, пріоритети/ За ред. Г.М. Перепелиці. – К., 2012
2. Україна у міжнародних відносинах ХХ століття// library.if.ua/book/10/1053/html
3. Основні напрями зовнішньої політики України. Постанова Верховної Ради України від 2.07. 1993 р.//zakon2.rada.gov.ua/lans/show/3360-12
4. Конституція (Основний Закон) України. – К., 1996
5. Копійка В.В. Євроінтеграція як стратегія розвитку України / В.В. Копійка. – К., 2012
6. Кучик О.С., Заяць О.А. Зовнішня політика України. Навчальний посібник / О.Кучик, О. Заяць. – К., 2012

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Методи, структура та зміст експертно-аналітичної роботи

Лекція:

Методи експертних оцінок у міжнародних відносинах (2 год.)

Тематичний план:

1. Метод в експертно-аналітичній діяльності як інструмент пізнання та наукового обґрунтування
2. Методи колективної та індивідуальної роботи експертів
3. Методи «мозкової атаки», сценаріїв, аналогій та «круглого столу»
4. Системність у застосуванні методів експертного аналізу міжнародних відносин

Основні поняття теми:

1. Метод експертного аналізу
2. Метод «мозкової атаки»
3. Метод сценаріїв
4. Метод аналогій
5. Метод «круглого столу»

Лекція:

Методологічні вимоги до структури та змісту експертно-аналітичних матеріалів

(4 год.)

Тематичний план:

1. Технологія підготовки моніторингу у галузі міжнародних відносин
2. Методика написання аналітичної записки
3. Здійснення експертизи міжнародних документів

4. Організація роботи експертного «круглого столу»

Основні поняття теми:

1. Моніторинг
2. Аналітична записка
3. Міжнародний договір
4. Офіційна заява

Семінарське заняття:

Дискусія. Обговорення моніторингів за тематикою міжнародних відносин (індивідуальні студентські дослідження)
(2 год.)

Тематичний план:

1. Моніторинг за темою двосторонніх міжнародних відносин
2. Моніторинг за темою міжнародних інтеграційних процесів
3. Моніторинг за темою регіональної безпеки

Рекомендована література:

1. Вступ до спеціальності міжнародна інформація / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва. - К., 2009
2. Гондюл В.П. Основи інформаційної безпеки держави /В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва, Н.Б. Белоусова, Н.О. Піпченко. - К.,2008
3. Десять порад для успішного аналізу політики // www.akademia.org.ua?p964
4. Добржанська О.Л. Системні методи дослідження в міжнародних відносинах /О.Л. Добржанська. - К., 2009

5. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М.Мацях. – Львів, 2014
6. Матвеев В.В. Прикладна інформатика / В.В. Матвеев, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К., 2008
7. Петренко І.І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності / І. І. Петренко. – К., 2012
8. Рижков М.М. Інформаційне забезпечення прогнозно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах / М.М. Рижков, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К., 2008

Семінарське заняття:

Дискусія. Обговорення аналітичних записок за тематикою міжнародних відносин (індивідуальні студентські дослідження)
(4 год.)

Тематичний план:

1. Аналітична записка за темою двосторонніх міжнародних відносин
2. Аналітична записка за темою багатосторонніх міжнародних процесів
3. Аналітична записка за темою регіональної безпеки
4. Аналітична записка за темою: «Стан та тенденції розвитку інтеграційного об'єднання» (ЄС, ШОС, ЄврАзЕс)
5. Аналітична записка за темою транскордонного співробітництва

Рекомендована література:

1. Макаренко Є.А., М.М.Рижков, М.А.Ожеван та ін. Інформаційна безпека держави в сучасних міжнародних відносинах. - К., 2008.

2. Вступ до спеціальності міжнародна інформація / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва. - К., 2009
3. Гондюл В.П. Основи інформаційної безпеки держави /В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва, Н.Б. Белоусова, Н.О. Піпченко. - К.,2008
4. Десять порад для успішного аналізу політики // www.akademia.org.ua?p=964
5. Добржанська О.Л. Системні методи дослідження в міжнародних відносинах /О.Л. Добржанська. - К., 2009
6. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М.Мацях. – Львів, 2014
7. Матвєєв В.В.Прикладна інформатика / В.В. Матвєєв, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К., 2008
8. Петренко І.І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності / І. І. Петренко. – К., 2012
9. Рижков М.М. Інформаційне забезпечення прогностно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах / М.М. Рижков, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К.,2008
- 10.Запорожець О.Ю. Кризові комунікації в міжнародних відносинах / О.Ю. Запорожець. - К.,2009.

Семінарське заняття:

Дискусія. Експертний аналіз міжнародних документів

(індивідуальні студентські дослідження)

(2 год)

Тематичний план:

5. Концепція зовнішньої політики держави (документ)
6. Концепція національної безпеки (документ)
7. Міжнародний двосторонній договір (документ)

8. Заява зовнішньополітичного відомства (документ)

Рекомендована література:

11. Гондюл В.П. Вступ до спеціальності міжнародна інформація / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва. - К., 2009
12. Гондюл В.П. Основи інформаційної безпеки держави / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андрєєва, Н.Б. Белоусова, Н.О. Піпченко. - К., 2008
13. Десять порад для успішного аналізу політики // www.akademia.org.ua?p=964
14. Добржанська О.Л. Системні методи дослідження в міжнародних відносинах / О.Л. Добржанська. - К., 2009
15. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М.Мацях. – Львів, 2014
16. Матвєєв В.В. Прикладна інформатика / В.В. Матвєєв, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К., 2008
17. Петренко І.І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності / І. І. Петренко. – К., 2012
18. Рижков М.М. Інформаційне забезпечення прогнозно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах / М.М. Рижков, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. - К., 2008
19. Запорожець О.Ю. Кризові комунікації в міжнародних відносинах / О.Ю. Запорожець. - К., 2009
20. Макаренко Є.А. Інформаційна безпека держави в сучасних міжнародних відносинах / Є.А. Макаренко М.М. Рижков, М.А. Ожеван та ін. - К., 2008.

11. Макаренко Є.А. Інформаційна безпека: контрманіпулятивні стратегії/ Є.А.Макаренко, М.М. Рижков, М.А. Ожеван.- К., 2009

Семінарське заняття:

Дискусія за круглим столом: «Шляхи формування нової системи міжнародної безпеки»

(2 год.)

Тематичний план:

1. Сутність і принципи міжнародної безпеки та способи її забезпечення
2. Сучасний стан міжнародної безпеки з точки зору міжнародного права
(експертна оцінка)
3. Вірогідні моделі міжнародної безпеки (однополярна, «концерт держав», багатополярна, глобальна). Сценарії реалізації

Рекомендована література:

1. Баранов Н.А. Международная безопасность: глобальный и региональный аспекты/ Н.А. Баранов // nicbar.ru/nazbez_lekzia6.htm
2. Десять порад для успішного аналізу політики // www.akademia.org.ua?p964
3. Добржанська О.Л. Системні методи дослідження в міжнародних відносинах/ О.Л. Добржанська. - К., 2009
4. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М.Мацях. – Львів, 2014
5. Петренко І.І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності / І. І. Петренко. – К., 2012
6. Запорожець О.Ю. Кризові комунікації в міжнародних відносинах / О.Ю. Запорожець. - К., 2009
7. Макаренко Є.А., М.М. Рижков, М.А. Ожеван та ін. Інформаційна безпека держави в сучасних міжнародних відносинах. - К., 2008.
8. Подберезкин А.И. Две модели обеспечения международной безопасности/ А.И. Подберезкин // www.eurasian-defence.ru/node/28290

6.Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

І семестр

	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1,2,3,4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	8	8
Відвідування практичних занять	1	8	8
Робота на практичному занятті	10	8	80
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної роботи	25	4	100
Виконання ІНДЗ	-		
Разом: 221			
Максимальна кількість балів: 221			
Розрахунок коефіцієнта: 0.45			

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали
Змістовий модуль І.		
Тема 1. Вступ. Експертна аналітика в міжнародних відносинах як різновид професійної діяльності.	контрольні питання	5
Тема 2. Сучасні теорії міжнародних відносин.	контрольні питання	5
Тема 3. Національний інтерес у міжнародних відносинах. Державні концепції зовнішньої політики та безпеки.	контрольні питання	5
Тема 4. Методи експертних оцінок у міжнародних відносинах.	контрольні питання	5
Тема 5. Методологічні вимоги до структури та змісту експертно-аналітичних матеріалів.	контрольні питання	5
Разом: 80 годин	Разом: 25 балів	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	<p>Відповідь студента:</p> <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	<p>Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	<p>Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	<p>Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.</p>

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре Добре	82-89 75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

I СЕМЕСТР

Модулі		Змістовий модуль I.		
Лекції (теми, бали)	Практичні заняття (теми, бали)	Лекції (теми, бали)	Практичні заняття (теми, бали)	
Тема 1. Вступ. Експертна аналітика в міжнародних відносинах як різновид професійної діяльності. (1)	Суб'єкти експертно аналітичної діяльності у міжнародних відносинах (10 + 1)	Демографічна історія, гендерна історія, історія сім'ї та дитинства в Італії, Іспанії та Португалії (10+1)		
Змістовий модуль II.				
Лекції (теми, бали)	Практичні заняття (теми, бали)	Лекції (теми, бали)	Практичні заняття (теми, бали)	
Сучасні теорії міжнародних відносин. (4 год.) (2)	Дискусія. Експертний аналіз міжнародних документів (індивідуальні студентські дослідження) (10+1)			

Змістовий модуль III.				
Лекції (теми, бали)	Практичні заняття (теми, бали)	Лекції (теми, бали)	Практичні заняття (теми, бали)	
Національний інтерес у міжнародних відносинах. Державні концепції зовнішньої політики та безпеки (4 год.) (2)	Еволюція зовнішньополітичної та безпекової стратегії України (10+1)	Методи експертних оцінок у міжнародних відносинах . (1)	Дискусія. Обговорення моніторингу за тематикою міжнародних відносин (індивідуальні студентські дослідження). (10+1)	
		Методологічні вимоги до структури та змісту експертно-аналітичних матеріалів.(2) (4 год.)	Дискусія. Обговорення аналітичних записок за тематикою міжнародних відносин (індивідуальні студентські дослідження). (20 +2)	
			Дискусія. Експертний аналіз міжнародних документів (індивідуальні студентські дослідження). (10+1)	
			Дискусія за круглим столом: «Шляхи формування нової системи міжнародної безпеки». (10+1)	
Змістовий модуль IV.				
25 балів				
Модульна контрольна робота – 25 балів				

8.Список рекомендованої літератури

1. Андрущенко С.В. Україна в сучасному геополітичному середовищі / С. Андрущенко. – К., 2005
2. Баранов Н.А. Международная безопасность: глобальный и региональный аспекты [Электронный ресурс]/ Н.А. Баранов – Режим доступа: nicbar.ru/nazbez_lekzia6.htm
3. Бжезинский З. Великая шахматная доска. Господство Америки и его геостратегические императивы/ З. Бжезинский. – М., 2005
4. Гондюл В.П. Вступ до спеціальності міжнародна інформація / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андреева. – К., 2009
5. Гондюл В.П. Основи інформаційної безпеки держави / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андреева, Н.Б. Белоусова, Н.О. Піпченко. – К., 2008
6. Дельмас К. Европейская цивилизация // Историко-культурные основы европейской цивилизации. – М., 1992. – С. 81-99
7. Десять порад для успішного аналізу політики // Режим доступу: www.akademia.org.ua?p=964
8. Добржанська О.Л. Системні методи дослідження в міжнародних відносинах /О.Л. Добржанська. – К., 2009
9. Европа: вчера, сегодня, завтра / Институт Европы РАН. – М., 2002
10. Запорожець О.Ю. Кризові комунікації в міжнародних відносинах / О.Ю. Запорожець. – К., 2009
11. Зовнішня політика України: стратегічні оцінки, прогнози, пріоритети / За ред. Г.М. Перепелиці. – К., 2012
12. История Европы. Т. 1. Древняя Европа. – М., 1988. – С.5-44
13. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. Курс лекцій / А. Камінський. – Львів, 2005
14. Конституція (Основний Закон) України. – К., 1996

15. Копійка В.В. Євроінтеграція як стратегія розвитку України / В.В. Копійка. – К., 2012
16. Косолапов Н.А. Теоретические исследования международных отношений (Этапы становления науки) // МЭ и МО. – 1998. - № 1. – С. 82 – 93
17. Кучик О.С., Заяць О.А. Зовнішня політика України. Навчальний посібник / О.Кучик, О. Заяць. – К., 2012
18. Макаренко Є.А. Інформаційна безпека: контрманіпулятивні стратегії/ Є.А. Макаренко, М.М. Рижков, М.А. Ожеван. – К., 2009
19. Мак-Ніл В. Піднесення Заходу. Історія людського суспільства. – К., 2002
20. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М.Мацях. – Львів, 2014
21. Матвеев В.В. Прикладна інформатика / В.В. Матвеев, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. – К., 2008
22. Морен Э. Размышляя о Европе // Историко-культурные основы европейской цивилизации. – М., 1992. – С. 63-81
23. Надтока Г.М. Україна між Росією та ЄС: пошук пріоритетів стратегічного розвитку // Україна та Росія : як зміцнити фундамент стратегічного партнерства. – К., 2008. – С. 253-259
24. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. Історія Інституту / Режим доступу: www.niss.gov.ua
25. Основні напрями зовнішньої політики України. Постанова Верховної Ради України від 2.07. 1993 р.// Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/lans/show/3360-12
26. Павленко Ю.В. История мировой цивилизации. – К., 2004
27. Петренко І.І. Типи, функції, інструментарій та принципи експертно-аналітичної діяльності / І. І. Петренко. – К., 2012

28. Подберезкин А.И. Две противоположные модели обеспечения международной безопасности [Электронный ресурс] / А.И. Подберезкин – Режим доступа: www.eurasian-defence.ru/node/28290
29. Рижков М.М. Інформаційне забезпечення прогнозно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах / М.М. Рижков, Н.Б. Белоусова, С.І. Бойчук. – К., 2008
30. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. – М., 1992
31. Україна у міжнародних відносинах ХХ століття// Режим доступу: library.if.ua/book/10/1053/html
32. Фадеева Т. Европейская цивилизация и европейская идентичность: современные зарубежные интерпретации // Европейский альманах. История. Традиции. Культура. – М., 1990.
33. Центр Разумкова. Історія Центру / Режим доступу:: www.ucerps.org
34. Шпенглер О. Закат Европы // Самосознание европейской культуры XX века. – М., 1991. – С. 8-69